

Natalia Mizerniuk-Rotkiewicz

(Moskwa-Warszawa)

MATERIAŁY DO HISTORII MUZEUM STAROŻYTNOŚCI W WILNIE Z ARCHIWUM ROSYJSKIEJ BIBLIOTEKI PAŃSTWOWEJ W MOSKWIE

Artykuł ten jest poświęcony przedstawieniu odnalezionych materiałów archiwalnych kolekcji ikonograficznej Muzeum Starożytności w Wilnie. Muzeum to zostało założone przez Eustachego Tyszkiewicza w 1855 r. a rozwiązane po 10 latach na rozkaz władz carskich w ramach prześladowań po powstaniu styczniowym. Po stłumieniu powstania zbiory Muzeum zostały poddane całkowitej rewizji. Dokonała tego w roku 1865 specjalna komisja, powołana dla ujawnienia i wyłączenia wszystkich pamiątek świadczących o historycznych związkach tych ziem z Polską. Po tej „weryfikacji”, zgodnie z wyobrażeniami o historii w duchu wielkorosyjskim, muzeum o akcentowanej dotąd lokalnej specyfice narodowej, zamienione zostało w rosyjską instytucję propagandową. Ekspozycje, które nie odpowiadały wymogom obowiązującego spojrzenia na przeszłość kraju w latach 1868-1869 wywiezione zostały do muzeów: Moskiewskiego Publicznego i Rumiancewskiego, gdzie znajdowały się prawie w pełnym zapomnieniu pół wieku. W latach 20. XX w. wszystkie ekspozycje tego pierwszego w Rosji publicznego muzeum, oprócz księgozbioru, zostały przekazane do różnych muzeów rosyjskich. Po drugiej wojnie światowej w latach 50-60. XX w. część pozycji została zwrócona do Wilna i umieszczona w Wileńskim Muzeum Archeologicznym, spadkobiercy Tyszkiewiczowskiego Muzeum (obecnie – Litewskie Muzeum Narodowe).

W swoich poprzednich pracach skupiłam się przede wszystkim na rekonstrukcji zbiorów ikonograficznych Muzeum Starożytności w Wilnie, a konkretnie – kolekcji malarstwa

i grafiki. Zbiory te jak również inne kolekcje muzealne nigdy nie zostały opisane i zbada-
ne w całości¹. Zachowana i odnaleziona dokumentacja (przede wszystkim dokumentacja
i korespondencja urzędowa, sprawozdania z działalności naukowej i kolekcjonerskiej, no-
taty i opinie członków Komisji Archeologicznej i, przede wszystkim, sporządzone w róż-
nych okresach spisy i katalogi eksponatów muzealnych) zestawiona została z zachowanymi
obiektami, których pochodzenie już łączywane było z Muzeum Starożytności oraz
z dziełami, które można było tylko pośądzać o związek z instytucją wileńską.

Źródła archiwalne, na podstawie których możliwa jest rekonstrukcja kolekcji i dzie-
jów Muzeum Starożytności w Wilnie, znajdują się w kilku archiwach Litwy, Rosji i Polski.
O ile materiały z archiwów litewskich i polskich były już wykorzystywane przez badaczy,
materiały rosyjskie na ogół nie były im znane. Istotną część dokumentacji, dotyczącej losów
wileńskiego muzeum i niektórych jego kolekcji zawiera Archiwum Rosyjskiej Państwowej
Biblioteki w Moskwie (dalej: Archiwum RGB), byłej Państwowej Biblioteki im. Włodzimierza
Lenina. Stało się tak ponieważ biblioteka ta została spadkobierczynią Muzeum
Rumiancewskiego, gdzie w latach 60. XIX w. zdeponowane były wileńskie zbiory. Jak już
wspomniałam, w latach 20. XX w. Muzeum Rumiancewskie zostało przekształcone na
Bibliotekę im. Lenina, główną księżnicę kraju, a jego wspaniałe kolekcje muzealne były
podzielone pomiędzy kilka muzeów moskiewskich (w tym – Państwowe Muzeum Histo-

¹ Istnieje dosyć obszerna literatura litewska i polska, poświęcona Muzeum Starożytności. Spośród współczesnych opracowań litewskich, poświęconych lub uwzględniających tę problematykę wymienić można kilka pozycji: A. Tautavicius, *Vilniaus Senienų muziejus ir archeologijos komisija*, „Muziejai ir paminklai” 4 (1982), 5, s. 12-21; E. Aleksandravičius, *Kultūrmis sąjūdis Lietuvoje 1831-1863 metais. Organizaciniai kultūros ugdymo aspektai*, Vilnius 1989, s. 34-54; B. Kulnītė, *Z historii Muzeum Narodowego Litwy*, [w:] *Starożytności Litwy. Katalog wystawy Muzeum Narodowego Litwy z Wilna 04.03.1994-30.06.1994*, Warszawa 1994, s. 13-14; J. Širkaitė, *Niekotoryje problemų razvitija i sochranienija litovskogo iskusstva vo wtoroj polowinie XIX wieka*, „Iskusstwo”, 1997, nr 7, s. 71-73; K. Misius, *Vilniaus Senienų Muziejaus Suvalstybinimasir dalies jo ekspонатų išvežimas 1863-1869 metais*, „Kultūros paminklai” 6 (2000), s. 24-39; Z. Bucys, *Sources of the National Museum of Lithuania*, *Nordisk Museologi*, 2001, 1-2, s. 193-203; H. Hgewicz, *Polityka caratu wobec towarzystw naukowych w Wilnie*, [w:] *Wilno i świat. Dzieje środowiska intelektualnego*, red. E. Feliksiak, M. Leś, t. 2, Białystok 2002, s. 167-185; E. Aleksandravičius, A. Kulakauskas, *Pod władzą carów. Litwa w XIX wieku*, Kraków 2003, s. 267-277; N. Keršytė, *Lietuvos muziejai iki 1940 metų*, Vilnius 2003, s. 59-82. Wśród opracowań polskich wymienić należy przede wszystkim następujące pozycje: R. Mienicki, *Wileńska Komisja Archeograficzna*, [w:] *Rozprawy Wydziału III Towarzystwa przyjaciół nauk w Wilnie (1864-1915)*, t. 1, z. 1, s. 6-14; M. Stolzman, *O wileńskiej inteligencji międzypowstaniowej (1830-1863)*, [w:] *Inteligencja polska w XIX i XX wieku*, red. R. Czepulis-Rastenis, Warszawa 1983, s. 44-48; idem, *Nigdy od Ciebie miasto... Dzieje kultury wileńskiej lat międzypowstaniowych (1832-1863)*, Olsztyn 1987, s. 54-57; M. M. Blombergowa, *W sprawie towarzystw naukowych, działających w Wilnie w XIX i początku XX wieku*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 37 (1992), 1, s. 69-76; M. M. Blombergowa, *Zbiory, kolekcje, muzea, tworzone przez Polaków w Imperium Rosyjskim (poza Królestwem) w XIX i na początku XX wieku*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 42 (1997), 4, s. 91-92; A. Romanowski, *Pożytywizm na Litwie. Polskie życie kulturalne na ziemiach litewsko-białorusko-inflanckich w latach 1864-1904*, Kraków 2003, s. 65-69. Z historyków rosyjskich do tematu tego sięgnęli: M. F. Chartanowicz, G. Karczmarz, *Komisje archeograficzne i archeologiczne wileńskie w latach 1842-1915*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 33 (1988), 4, s. 961-969; L. Aleksejew, *Sud'ba Wileńskiego muzeja drewnostiej*, „Woprosy istorii” nr 4 (1994), s. 160-163. Zagadnienia związane z historią i kolekcją ikonograficzną tego muzeum były rozpatrywane przez autorkę referatu: N. Mizerniuk, *K istorii Wileńskiego Muzeja Driewnostej*, „Sławianskij Almanach”, Moskwa 2004, s. 148-163; eadem, *Domniemany portret Joachima Chreptowicz z Litewskiego Muzeum Narodowego*, „Biuletyn Historii sztuki” 66 (2004), 3-4; eadem, *Z historii Muzeum Starożytności w Wilnie*, „Przegląd Wschodni” 9 (2004), 3, s. 605-656. W 2008 r. na Wydziale Historii sztuki UKSW obroniona została praca pt. „Muzeum Starożytności w Wilnie. Historia i rekonstrukcja zbiorów malarstwa i grafiki”, napisana pod kierunkiem prof. UKSW dr. hab. Waldemara Delugi.

ryczne, Muzeum Sztuk Pięknych im. A. S. Puszkina, Muzeum Krajów Wschodu, Muzeum Ceramiki i inne). Materiały archiwalne, poświęcone historii Muzeum Rumiancewskiego i dokumentacja dotycząca przechowywanych zbiorów, w tym części kolekcji wileńskiej, zostały złożone w specjalnie utworzonym archiwum biblioteki.

Dokumentacja ta dotyczy ściśle niektórych etapów dziejów i składu kolekcji wileńskiej oraz ujawnia „zakulisowe aspekty” przewozu eksponatów z Wilna do Moskwy. Materiały dotyczące historii przemieszczenia kolekcji z Wilna do Moskwy przechowywane są w kilku zespołach archiwalnych, gromadzących dokumentację o działalności, zarządzeniu i stanie zbiorów Muzeum Rumiancewskiego. Są to przede wszystkim zespoły 1, 14, 17 (dokumentacja przedstawiająca etapy rozwoju kolekcji Muzeum Rumiancewskiego od jego przeniesienia z Petersburga do Moskwy, 1861-1934 r.). Wśród muzealnej dokumentacji, odnalazła się urzędowa korespondencja związana z wysłaniem tzw. Działu IV – zespołu eksponatów Muzeum Starożytności, które zdaniem władz wileńskiego okręgu naukowego świadczyły o historycznych związkach ziem zachodnich imperium rosyjskiego (ziem b. Wielkiego Księstwa Litewskiego) z Polską – do Muzeum Rumiancewskiego. Są to obszernie spisy wywiezionych eksponatów oraz dokumentacja odtwarzająca losy kolekcji wileńskiej, już wewnątrz, Muzeum Rumiancewskiego². Poza tym w archiwum przechowywany jest rękopis katalogu przedmiotów, pochodzących z Muzeum Starożytności w Wilnie, sporządzony przez kustosa Działu Starożytności Muzeum Rumiancewskiego Georgijja Filimonowa w latach 80-90. XIX w., następnie uzupełniony i przygotowywany do druku przez jego następcę Aleksandra Kirpicznikowa w latach 1901-1905³.

W archiwum znajdują się również materiały drukowane, w których poruszona jest kwestia eksponatów wileńskich. Są to sprawozdania Muzeum Rumiancewskiego z okresu od 1868 do 1922 r., w których regularnie zamieszczano informację o zawartości poszczególnych działów, stanie badań nad poszczególnymi kolekcjami, problemach eksponowania przechowywanych obiektów oraz o osobach odwiedzających poszczególne działy. Kwestie kolekcji wileńskiej poruszane były w rozdziałach sprawozdań, poświęconych Działu Starożytności i częściowo Działu Grafiki⁴.

W niniejszym artykule skupię swoją uwagę na tych dwóch ostatnio wymienionych typach źródeł. Katalog kolekcji Wileńskiego muzeum, będącego częścią Działu Starożytności Muzeum Rumiancewskiego był wydany w 1906 r. w mocno skróconej wersji. Zawie-

² Podaje sygnatury najważniejszych dokumentów, które już były przeze mnie omawiane w wyżej wymienionych publikacjach: Archiwum RGB, inw. 1, sygn. 85, k. 155-158; 160-160v., 172-173, 174-208 i inne; inw. 1, sygn. 101, k. 60-60v., 142^a-142^bv; inw. 17, sygn. 129, k. 30v; inw. 17, sygn. 171, k. 33-33v; inw. 17, sygn. 270, k. 63; inw. 47, sygn. 626, k. 61. Niektóre fragmenty tej korespondencji i spisy wywiezionych z Wilna do Moskwy eksponatów już były przeze mnie opublikowane: N. Mizerniuk, *Z historii Muzeum Starożytności w Wilnie*, „Przegląd Wschodni”, 2004, t. IX, 9 (2004), s. 605-656.

³ Archiwum RGB, inw. 17, sygn. 121, Каталог коллекций Виленского музея, к.1-74 v; *Московский Публичный и Румянцевский Музей. Каталог Отделения Древностей. d) Коллекция Виленского Музея*, Москва 1906, s. 107-124.

⁴ *Отчеты Московского Публичного и Румянцевского музеев за 1867-1869, 1883-1885, 1886-1889, 1895-1896, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1916-1922, гг.*, Москва 1871, 1886, 1890, 1897, 1901, 1908, 1909, 1910, 1911, 1913, 6.r.

ra on nie tylko tytuły dzieł, lecz niezmiernie cenne dla identyfikacji obiektów informacje o ich wymiarach, technice wykonania oraz krótkie opisy, łącznie z treścią napisów, którymi opatrzone były niektóre przedmioty. Katalog ten składa się z kilku działów i zawiera wykaz ponad 640 przedmiotów z byłego Muzeum Starożytności w Wilnie.

Katalog otwiera krótki rozdział *Architektura i rzeźba*, zawierający opisy trzech przedmiotów, w tym „część karniszu” z wyrytym napisem: *Z najdawniejszej części zamku Krakowskiego*. Następny dział *Malarstwo* został podzielony na rozdziały *Malarstwo na miedzi* i *Szkło malowane*, w których łącznie opisano 19 przedmiotów. Są to przeważnie obrazki na tematy dewocyjne ze wskazaniem kształtów, ale bez podania wymiarów.

Następny dział: *Rzeźby kamienne i sztukateria* przedstawia siedem eksponatów, w tym znany z dokumentacji Muzeum Starożytności w Wilnie medalion marmurowy z przedstawieniem księżnej z domu Jagiellonów. Dział „Snycerka” wspominał 19 przedmiotów. Najbardziej interesującym jest wpis pod numerami 935-958: *Dwadzieścia cztery popiersia wyrzeźbione z drewna, naturalnej wielkości. Z Sali Senatorskiej Zamku krakowskiego, XIV-XV w., rozebranego około 1818 roku*. Chodzi o słynne „głowy wawelskie”, przechowywane po zniszczeniu krakowskiego zamku w Puławach Czartoryskich. Nie miały one jednak nic wspólnego z Muzeum Starożytności w Wilnie. Do Muzeum Rumiancewa trafiły, gdy minister oświaty narodowej, Dmitrij Andriejewicz Tołstoj, odwiedził w 1868 r. Nową Aleksandrię (Puławy) i kazał przechowywane w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa pamiątki archeologiczne odesłać do Muzeum Rumiancewskiego. Po zatwierdzeniu przez imperatora tego rozporządzenia, pamiątki w liczbie ponad 200 sztuk w 11 skrzyniach, zostały przewiezione w październiku 1869 r. do Moskwy i włączone do Działu Starożytności Muzeum Rumiancewa. W grudniu 1921 r. na mocy postanowień *traktatu ryskiego* rzeźby wawelskie przekazane zostały do Polski⁵.

Dział *Kość rzeźbiona* wymienia tylko jeden przedmiot. Sześć różnorodnych przedmiotów metalowych (od medalionu z wyobrażeniem Augusta III fabryki Mintera do żeliwnych nagrobków nieznanymi postaciami) wpisanych zostało do działu *Wyroby metalowe*. Dział *Bron* zawiera opisy jedenastu egzemplarzy historycznej broni. W zamieszczonych komentarzach znajdujemy informację, że poszczególne egzemplarze należały m.in. do przedstawicieli rodziny Tyszkiewiczów, Tadeusza Kościuszki, oznakowane były herbami i monogramami Augusta II. Dział *Naczynia* przedstawia opisy trzynastu szklanych pucharów, w tym oznaczonych herbami Radziwiłłów, Tyszkiewiczów, Sapiehów, monogramem i popiersiem Augusta III. Dział *Tkaniny haftowane* opisuje pięć obiektów, m.in. czaprak ze srebrnego brokatu należący według tradycji do Jana III Sobieskiego oraz tkaniny z wełny i jedwabiu dywan ze słynnej kolekcji Kazimierza Michała Pacy. Następny dział *Chorągwie* przedstawia opisy czterech chorągwi, m.in. opatrzonych herbami Wielkiego Księstwa Litewskiego i Radziwiłłów.

⁵ Kwestia ta była przeze mnie poruszona w: N. Mizerniuk, *Z historii Muzeum*, s. 621.

Następny dział *Pieczętki, herby, nagrobki* zawiera elementy z nazwy działu oraz płyty rytownicze. Ogółem mówi się o około trzystu pieczętkach metalowych i kamiennych, siedmiu drewnianych i dwudziestu dziewięciu metalowych płytach rytowniczych, trzydziestu czterech różnych kamiennych i miedzianych nagrobkach, kafelkach, płytach. Pieczętki swego czasu bardzo zainteresowały Józefa Jodkowskiego, który w 1913 r. opublikował krótkie opracowanie z wykazem tych pieczęci⁶. Bardzo ciekawym fragmentem spisu jest informacja o płytach rytowniczych. Jest to bardzo dokładny spis, z podaniem wymiarów i opisami przedstawień z przytoczeniem napisów, a w pojedynczych przypadkach ze wskazaniem imion wykonawców. Są to w większości przedstawienia dewocyjne – wizerunki największych świętyń i świętych litewskich oraz polskich, m.in. liczne wizerunki Matki Boskiej Ostrobramskiej, przedstawienia Pana Jezusa Nazareńskiego z kościoła trynitarzy na Antokolu w Wilnie, Matki Boskiej Częstochowskiej, wizerunki patrona Wilna św. Kazimierza, św. św. Antoniego, Józefa, Barbary i inne. Wiele wskazuje na to, że płyty te należały do brata założyciela muzeum Eustachego Tyszkiewicza – Konstantego, który wraz z odbitkami przekazał je do Muzeum Starożytności. Część z tych płyt była przez niego opublikowana w jego własnym wydawnictwie *Pomniki rytownictwa krajowego* w 1858 r.⁷ Tu należy podkreślić, że kolekcjonowanie blach rytowniczych było wtedy zjawiskiem nowym i w takim wymiarze nie spotykanym na ziemiach polskich i litewskich. W jego kolekcji było kilkaset płyt. Katalog Muzeum Rumiancewskiego wylicza około trzydziestu. Spis ten z dokładnymi opisami może być pomocnym przy identyfikacji istniejących kilkuset odbitek, pochodzenie których wiązać można z kolekcją tyszkiewiczowską. O ile w kwestii odbitek, pochodzących z tej kolekcji istnieje jasność o miejscu ich obecnego przechowywania (Muzeum Sztuk Pięknych im. A.S. Puszkina w Moskwie i Litewskie Muzeum Narodowe w Wilnie), to sprawa z magazynowaniem płyt po reorganizacji Muzeum Rumiancewskiego nadal nie jest wyjaśniona.

Dział *Meble* opisuje pięć przedmiotów, wśród nich „stół okrągły z blatem gipsowym pod marmur”, na którym według danych, zamieszczonych w dokumentacji Muzeum Starożytności król Stefan Batory miał podpisać przywilej Akademii Wileńskiej. Kustosz Muzeum Rumiancewskiego, który sporządzał katalog podważył ten szczegół, dodając, iż wykonanie świadczy, że stół pochodzić mógł dopiero z XVIII w. Oprócz tego stołu mówi się o jeszcze jednym monarszym stole z szufladkami, należącym ponoć do Stanisława Augusta Poniatowskiego i pochodzącym z zamku w Grodnie. Ważną pamiątką dla muzeum wileńskiego była także wymieniona tu *skrzynia Piotra Skargi*.

Następny dział *Katalogu* przedstawia *Portrety*, wymieniając sto pięć wizerunków bardziej lub mniej słynnych postaci polskiej i litewskiej historii i kultury, które zgrupowane są w kilku rozdziałach: *Królowie* (w tym portrety Zygmunta Starego, Stefana Batorego, Władysława IV, Jana II Kazimierza, Augusta II i III, Stanisława Augusta i inne)

⁶ J. Jodkowski, *Pieczętki polskie w muzeum Rumiancowskim w Moskwie*, odbitka z „Wiadomości Numizmatyczno-Archaeologiczne”, 8 (1913), s. 1-4.

⁷ K. Tyszkiewicz, *Pomniki rytownictwa krajowego*, Warszawa 1858.

i *Osoby prywatne* (w tym portrety przedstawicieli magnaterii: Radziwiłłów, Tyszkiewiczów, Adama Czartoryskiego, Leona Kazimierza Sapiehy, Karola Chodkiewicza, Jana Klemensa Branickiego, Michała Kleofasa Ogińskiego i inne. *Portrety osób duchownych*, m.in. prymasa Michała Poniatowskiego, biskupa wileńskiego Waleriana Protasewicza-Szuskowskiego, o. Augustyna Kordeckiego, metropolity unickiego Jozafata Bulhaka, pijara Macieja Dogiela i inne. *Portrety uczonych i artystów wileńskich lub z Wilnem ciasno związanych*, w tym: Adama Mickiewicza, Piotra Skargi, Marcina Poczobuta, Hieronima Strojnowskiego, Jana Krzysztofa Damela i inne). Prawie wszystkie z opisanych osoby już są rozpoznane, znana jest obecna lokalizacja portretów (większość w Muzeum Historycznym w Moskwie, ponad trzydzieści – w Litewskim Muzeum Narodowym w Wilnie). Zawarta w *Katalogu* informacja o wymiarach i napisach, zamieszczonych na niektórych z obrazów była bardzo przydatna dla ich prawidłowej identyfikacji. Nierzadko na obrazie w skutek wtrąceń konserwatorskich bądź złego stanu zachowania nie da się odczytać napisów. Wtedy właśnie napisy, które umieszczone w katalogu, nawet błędnie odczytane i spisane, są jedynym źródłem dla odtworzenia pierwotnego wyglądu portretu (tak dzieje się m.in. w przypadku z portretami Maryny Mniszkówny, Krzysztofa Giedroycia). Nadal jednak istnieje cała grupa obrazów z kolekcji wileńskiej, o których wiemy wyłącznie ze źródeł pisanych, w tym *Katalogu Działu Starożytności Muzeum Rumiancewskiego* lub ze zdjęć archiwalnych. Są to m.in. portrety królów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta, szlachcica Jana Wołodkiewicza, posła Siecińskiego, biskupa Jerzego Tyszkiewicza, hetmana Stefana Czarneckiego, uczonych Jana Śniadeckiego i Zachariasza Niemczewskiego⁸.

Dział *Rzeźba* przedstawia popiersia, płaskorzeźby i maski, razem 45 obiektów. Są to przede wszystkim przedstawienia wileńskiej elity intelektualnej i artystycznej, w tym: Andrzeja Śniadeckiego, Władysława Syrokomli, Jana Rustema, Adama Mickiewicza, Karola Lipińskiego, Michała Balińskiego i inne. W kilku przypadkach podaje się imię wykonawcy Kazimierza Jelskiego, znanego rzeźbiarza wileńskiego. W wielu przypadkach podawane są wymiary i krótkie opisy obiektów.

Ostatni dział katalogu *Kolekcji wileńskiego muzeum* obejmuje tzw. rzeczy drobne wśród których wyliczone są przedmioty, które to mogły naprawdę zirytować komisję, powołaną do przejrzania zawartości Muzeum Wileńskiego. Jest to m.in. biżuteria patriotyczna, krzyż ku pamięci *Pięciu powstańców*, rzeczy należące do Tadeusza Kościuszki i inne przedmioty.

Wspomniany *Katalog kolekcji Muzeum Wileńskiego* jest jednym z kilku zachowanych spisów eksponatów Muzeum Starożytności, za pomocą których możemy dokonywać prawidłowego rozpoznania obiektów bądź uściślić informację o niektórych z nich. Szczególną wagę dodaje mu jego objętość i szczegółowość. Żaden inny mi

⁸ Treść tego rozdziału katalogu umieszczam w Aneksie I. Oprócz oryginalnej informacji będą podane konkretne dane, m.in. miejsce obecnego przechowywania, rozmiary, numery inwentarzowe, jeśli jest to możliwe – atrybucja.

znany, za wyjątkiem spisu rysunków i grafik, nie obejmuje takiej ilości eksponatów, a przynajmniej nie podaje tyle konkretnych koniecznych dla prawidłowej identyfikacji większości przedmiotów.

Bardzo ciekawym źródłem do odtworzenia historii eksponatów wileńskich już wewnątrz Muzeum Rumiancewskiego są sprawozdania muzealne od 1868 do 1922 r., które w komplecie są przechowywane w Archiwum RGB (od czasu wcielenia zbiorów wileńskich do Muzeum Rumiancewskiego do jego przekształcenia w Bibliotekę im. Lenina). Na podstawie tych materiałów możemy prześledzić dynamikę zmiany stosunku do tych przedmiotów od kompletnego zaniedbania do przyznania im szczególnego znaczenia dla historii Polski i Litwy oraz wartości jako zwartej kolekcji, którą warto było uporządkować i wyeksponować, mimo że posiadała ona niewielką wartość artystyczną. Pierwsza wzmianka o wileńskiej kolekcji w dokumentacji muzealnej pojawiła się już w 1868 r. Fragment ten dotyczył tylko numizmatycznej części. Następny fragment, dotyczący losów wileńskich muzealiów pojawia się dopiero w rocznikach 1883-1885. Wiązano to z umieszczeniem pozostawianych dotąd w skrzyniach eksponatów w Dziale Starożytności Muzeum Rumiancewskiego i rozpoczęciem prac nad jego katalogiem. Zajął się tym kustosz Gieorgij Filimonow. Sprawozdanie wymienia oddzielne eksponaty kolekcji, specjalną uwagę zwraca na rzeźbę, pieczętki, broń i szkło. Podkreśla również, że spisy zdawczo-odbiorcze, według których eksponaty te zostały przyjęte do Muzeum Rumiancewskiego są niedokładne, często operują bardzo dziwnymi i nieściśłymi określeniami. Kolejne sprawozdania od tego czasu do 1900 r. powtarzają informacje o pracach nad katalogiem, natomiast w sprawozdaniu z 1901 r. czytamy, iż nareszcie w niewielkim gabinecie Działu Starożytności została wystawiona część eksponatów – 175, w tym 85 portretów. Sprawozdawca dodaje tuż obok, że wskutek ciasnoty *prawa symetrii nie mogły być przestrzegane* i rozmieszczenie obiektów nie może być nazwane zadawalającym. Mimo to dla stworzenia tej ekspozycji kustosz postarał się zdobyć wszelkie możliwe katalogi Muzeum Polskiego w Rapperswilu i zamierzał nawiązać osobisty kontakt z dyrekcją. W identyfikacji przedstawionych na portretach postaci bardzo pomocnym okazał się fotograf Franciszek Achramowicz. Sprawozdania z lat 1901-1903 podają również informację o pracach dokumentacyjnych w Dziale Grafiki, gdzie zmagazynowano ponad tysiąc rysunków i grafik z Wilna. Zajmował się tym również Franciszek Achramowicz.

Następne poświęcone eksponatom wileńskim znajdujemy w sprawozdaniu z 1907 r. Nadal wystawiona była tylko część kolekcji, i to w gabinecie kustosza, ale jak podkreśla sprawozdawca, wszyscy interesanci mieli do niej swobodny dostęp. Podobną informację odnajdujemy w następnym roczniku. Tu zasługuje na uwagę fragment, w którym mówi się, że kolekcje wileńskie wzbudzały wielkie zainteresowanie publiczności, mimo że nie były one dostępne dla większości zwiedzających z powodu miejsca przechowywania. Sprawozdanie z 1909 r. umieszcza informację o nienajlepszym stanie zachowania eksponatów wskutek częstych przeprowadzek oddziału i niewystarczająco dobrego przechowywania. Sprawozdania z lat 1907-1909 sporo uwagi poświęcają interesantom, wymieniając wśród

nich kilka szacownych w świecie nauki i kultury nazwisk, m.in. Wielkiego Księcia Nikołaja Michajłowicza, słynnego wydawcy katalogu rosyjskich portretów graficznych, artystów Wasylego Miliotiego, Mściława Dobużyńskiego, Siergieja Konenkowa, kustosa Muzeum Krakowskiego M. Szulewicza, historyka sztuki Józefa Jodkowskiego i inne. Taka nieprzeciętna uwaga do eksponatów wileńskich zmuszała kustosa do stworzenia bardziej odpowiednich warunków ich eksponowania, zauważa sprawozdawca w 1909 r. Sprawozdanie z 1910 r. już mówi o zmianie miejsca przechowywania kolekcji wileńskiej *na bardziej wygodne dla obejrzenia*. W tym celu kustosz był zmuszony znacząco pomniejszyć dział prehistorycznych starożytności i zwolnić kilka szaf. Dalej podkreśla się, że przy rozmieszczeniu kolekcji wszystkie przedmioty były zestawione ze spisami, oczyszczone i opisane bardziej szczegółowo. Ważna dla nas informacja, iż przy tym zestawieniu sprawdzano napisy i nie rzadko je dopełniano, co tłumaczyć może spotykane błędy lub nieścisłości.

Sprawozdania z 1911 i 1912 r. umieszczają informację o pracach nad opisaniem rysunków i grafik z kolekcji wileńskiej przeprowadzonej w Gabinetce Grafiki Muzeum Rumiancewskiego. Według umieszczonych danych kolekcja liczyła 1166 arkuszy.

Następne i ostatnie wzmianki spotykamy w sprawozdaniu z lat 1916-1922, wydanych w jednym tomie. W 1916 r. kolekcja była przeniesiona na parter na miejsce biblioteki, nadal była często odwiedzana przez artystów i badaczy. Po rewolucji październikowej na początku były plany poszerzenia przestrzeni zajmowanej przez Dział Starożytności (1919 r.), natomiast już w 1921 r. podjęto decyzję o reorganizacji Muzeum Rumiancewskiego. Powołana była specjalna Komisja likwidacyjna, zadaniem której było znalezienie miejsca dla wszystkich kolekcji w innych moskiewskich muzeach lub Państwowym Funduszu Muzealnym. Według nowych rozporządzeń w pierwszej kolejności wydaleni z Muzeum podlegały właśnie kolekcje Działu Starożytności, a w szczególności kolekcja wileńska jako przypadkowa i nie mająca związku z ogólnym przeznaczeniem muzeum. Sprawozdanie z 1922 r. mówi o przygotowaniu do przekazania kolekcji wileńskiej (inne kolekcje Działu Starożytności już znalazły miejsce w różnych muzeach). Na jednym z posiedzeń Komisji likwidacyjnej sporządzone było nawet specjalne memorandum, skierowane pod adresem niejakiej Rosyjsko-Ukraińskiej Komisji 20 maja 1922 r. Niestety, oryginału ani kopii memorandum odnaleźć w archiwum się nie udało. Eksponaty z Muzeum Starożytności wraz z setkami tysięcy innych znalazły się w Państwowym Muzeum Historycznym i Muzeum Sztuk Pięknych im. A.S. Puszkina w Moskwie, skąd część dopiero w latach 50. i 60. XX w. powróciła do Wilna.

ANEKS I

Wyciąg z Katalogu Działu Starożytności Muzeum Rumiancewskiego, dział I: Portrety
Archiwum RGB, inw. 17, sygn. 121, „Каталог коллекций Виленского музея”, k. 59b-69

Dane archiwalne dopełnione są aktualnymi atrybucjami i specyfikacjami obrazów (tzn. z podaniem lokalizacji, wymiarów, techniki wykonania, numerów inwentarzowych oraz, gdzie było to możliwe, autorstwa) oraz podaniem wybranych publikacji, gdzie obrazy były opublikowane.

А) Портреты**1) Королей польских**

2773. Владислав Ягелло (1386-1434)

76/52.

Obecnie: Jan Zienkiewicz

Portret wielkiego księcia litewskiego Witolda Aleksandra, 1853

ol., pł., 68 x 45, GIM, nr inw. 74 493/ИИ 4304

sygn.: „1853 J K Z”

2774. Владислав III Варнинский (1434 -1447)

49/38.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Władysława Warneńczyka, k. XVIII w.

Lokalizacja nie ustalona

Fotografia znajduje się w zbiorach Działu Ikonografii MNW, MNW DI 54808/2.

2775. Сигизмунд Старый (Великий) (1507 - 1548)

49/38.

Obecnie: Malarz nieznan

Portret Zygmunta Starego, k. XVIII w.

Lokalizacja nie ustalona

Fotografia znajduje się w zbiorach Działu Ikonografii MNW, MNW DI 54808/17.

2776. Сигизмунд II Август I (1548 - 1572)

Внизу надпись: *Sigismundus Augustus I rex jus patronatus cessit*

122/81.

Obecnie: Malarz nieznan

Portret Zygmunta II Augusta, XVIII w.

ol., pł., 124 x 81,5, GIM nr inw 93884/ИИ 5295

Fotografia znajduje się w zbiorach Działu Ikonografii MNW, DI 54808/4.

2777. Варвара Радзивилл, жена Сигизмунда Августа

59/46.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Barbary Radziwiłłówny, XVIII w.

ol., pł., 59 x 46 (?); lokalizacja nie ustalona

Fotografia znajduje się w zbiorach Działu Ikonografii MNW, MNW DI 54808/3.

2778-2780. Три портрета Стефана Батория (1576 - 1586); два в рост, причем портрет за № 2778 взят из присутственной залы бывшего Виленского университета, и один поясной. Внизу поясного портрета надпись: *Stephanus Batoreus, Rex Poloniae, Fundator Tribunalium*.

Мера: 239/153, 203/114, 150/113.

2778. Obecnie: Wincenty Smokowski.

Portret Stefana Batorego, 1. tercja XIX w.

ol., pł., 239 x 153, lokalizacja nie ustalona

Opublikowany w: В. Милиоти, *Польская старина в Румянцевском музее. Виленская коллекция в Румянцевском музее*, „Золотое Руно”, 1907, nr 11-12, il. s. 18.

2779. Obecnie: Malarz nieznaný

Portret Stefana Batorego, k. XVII-1. poł. XVIII w.

ol., pł., 204 x 114, GIM nr inw. 74493/II 4216

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il 12

2780. Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Stefana Batorego, 1. poł. XIX w.

ol., pł., 150 x 116, LMN, nr inw. T-413

Opublikowany w: *Lietuvos istorijos paminklai*, Vilnius 1990, il. 131.

2781. Портрет на жести в восьмигранной рамке Екатерины Ягеллонки, жены Сигизмунда III.

70/60.

Obecnie: Peter Dankers de Rij

Portret Cecylii Renaty, 1640-1643

ol., blacha miedziana, 63 x 52,5, ośmiobok, GMII nr inw. 74493/II 5992

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 5; *Narodziny stolicy. Warszawa w latach 1596-1668. Katalog wystawy*, Warszawa 1996, il. 63, s. 376

2782. Владислав IV (1632 - 1648)

49/38.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Władysława IV Wazy, k. XVIII w.

Lokalizacja nie ustalona

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 6.

2783. Ян Казимир (1649 - 1668)

50x38.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Jana Kazimierza, k. XVIII w.

ol., pł., 50,5 x 37, 5, nr inw. T-279

Il.1. Malarz nieznan. Portret Stefana Batorego, k. XVII-1. poł. XVIII w. ol., pł., 204 x 114, GIM nr inw. 74493/MI 4216. Reprodukcyj: B. Милуоту, op. cit.

Il.2. Peter Dankers de Rij. Portret Cecylii Renaty, 1640-1643. ol., blacha miedziana, 63 x 52,5, ośmiobok, GMII nr inw. 74493/III 5992. Reprodukja: B. Милуому, op.cit., il. s. 5.

Il. 3. Malarz nieokreślony (warsztat A. Pesne'a?). Portret Augusta II Mocnego, po 1710. ol., pł., 275 x 150, GIM nr inw 93888/VI 5444. Reprodukcja: B. Munuomu, op. cit., il. s. 8.

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 10.

2784-2785. Два портрета Августа II (1696 – 1733) (1697 -1705) и от 1709-1733.

Один неизвестно, точно его ли.

284/146 и 124/99.

2784. Obecnie: Malarz nieokreślony (warsztat A. Pesne'a?)

Portret Augusta II Mosnego, po 1710

ol., pł., 275 x 150, GIM nr inw 93888/III 5444

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 8.

2785. Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Stanisława Leszczyńskiego, 1. tercja XVIII w.

ol., pł., 125,5 x 99, GIM nr inw. 74493/II – 4198

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 13.

2786. Август III (1733 - 1763)

85/71

Obecnie: Malarz nieokreślony, typ Louis de Silvestre'a

Portret króla Augusta III, 2. poł. XVIII w.

ol., pł., 85,5 x 71, LNM nr inw. T-232

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 13.

2787-2790. Четыре портрета Станислава Августа Понятовского (1764 -1798) № 2787

Станислав Август на коне; сверх того три погрудных портрета. № 2790 сохранился плохо, вверху сбоку надпись: *Król Poniatowski*.

Мера: 44/37, 49/38, 71/56 и 45/38.

2787. Obecnie: Michał Stachowicz (?)

Portret Stanisława Augusta Poniatowskiego na koniu, *lata 90-te XVIII w.*

ol., pł., 49, 5x 39,5, LNM nr inw. T-282.

2780. Obecnie: Malarz nieokreślony, typ M. Bacciarellego

Portret Stanisława Augusta Poniatowskiego, 2. poł. XVIII w.

ol., pł., 50 x 38, GIM, nr inw. 74493/II 4288.

2781. Obecnie: Malarz nieokreślony, typ M. Bacciarellego

Portret Stanisława Augusta Poniatowskiego, 2. poł. XVIII w.

ol., pł., 71 x 57, GIM 74493/II 4299.

2791. Мария Мнишек, жена Лжедмитрия. Вверху надпись белую краскою: *Maria Mniszchówna, żona Dem. 1609*. На обороте чернилами: *Marianna Mniszchówna, Georgii Palatini Sandomiriensis ex Tartowna progenita filia, uxor Demetrii Imperatoris Moschovice*. N... – 64.1779. АК

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Maryny Mniszchówny, kopia z 2. poł. XIX w.

ol., pł., 47 x 37, LNM, nr inw. T-283.

Opublikowany m.in. w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 36; J. Jodkowski, *Pamiętki polskie w Moskwie Polsce niezwrócone*, „Arkady” 4 (1938), 7, s. 348.

2) Частных лиц.

2792. Радзивилл, «пане коханку», участник барской конфедерации в 1790 г.
42/35.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Karola Stanisława Radziwiłła –Panie Kochanku, przed 1767 r.

ol., pł., 44,5 x 37,5, GIM nr inw. 74493/II 4286

2793. Радзивилл, князь Матвей, виленский кастелян
54/43

Obecnie: Józef Peszka (?)

Portret Macieja (Mateusza) Radziwiłła, po 1791 r.

ol., pł., 54,5 x 42,5, LNM nr inw. T-271

Opublikowany w: M. Matuškaitė, *Apranga XVI-XVIII a. Lietuvoje*, Kaunas 2003, il. 332.

2794. Радзивилл Николай, князь на Гониадзе. Внизу надпись: *Nicolaus Radziwill. Palat. Wiln. herres in Ganiądz et Knyszyn Fundator ecl. Dobrzyńew = ten. A° 1519.*
77/61.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Mikolaja Radziwiłła, zwanego Amor Poloniae, XVIII w.?

ol., pł. 76 x 59,5, LNM nr inw. T-236.

2795. Радзивилл Альберт Войцех, сын Николая Черного. Внизу надпись: *Albertus II Radziwill, Filius Nicolai sexti cognomento Nigri, Dux in Olyka Nieswiz et Kleck Supremus M.D.Z. Mareschalcus Coniunx Anna Gotardix Ducis Curlandiae Filia. obiit Anno MDXCII ex Matre Szydlowiecka.*
107/75.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Albrychta Radziwiłła, XIX w.

ol., pł., 106 x 72,5, LNM nr inw. T-221.

2796. Радзивилл княгиня, Урсула, писательница.
28/22.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Franciszki Urszuli Radziwiłłowej, k. XVIII w.

ol., pł., 31 x 25, GIM nr inw. 81989/II I4420.

2799-2798. Два портрета примаса Понятовского: большой – по колена, другой малый – по грудь.
136/98 и 52/40.

2799. Obecnie: Józef Wall (?)

Portret prymasa Michała Poniatowskiego, 1790

ol., pł., 136 x 98, Muzeum Sztuki w Krasnojarsku

Opublikowany w: *Pamiętki polskie na obczyźnie*, red. F. Pułaski, r. I, Warszawa 1907-1910, z. V, tabl. 7.

2780. Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret prymasa Michała Poniatowskiego, k. XVIII w.

ol., pł., 51,5 x 40,5, LNM nr inw. T-280.

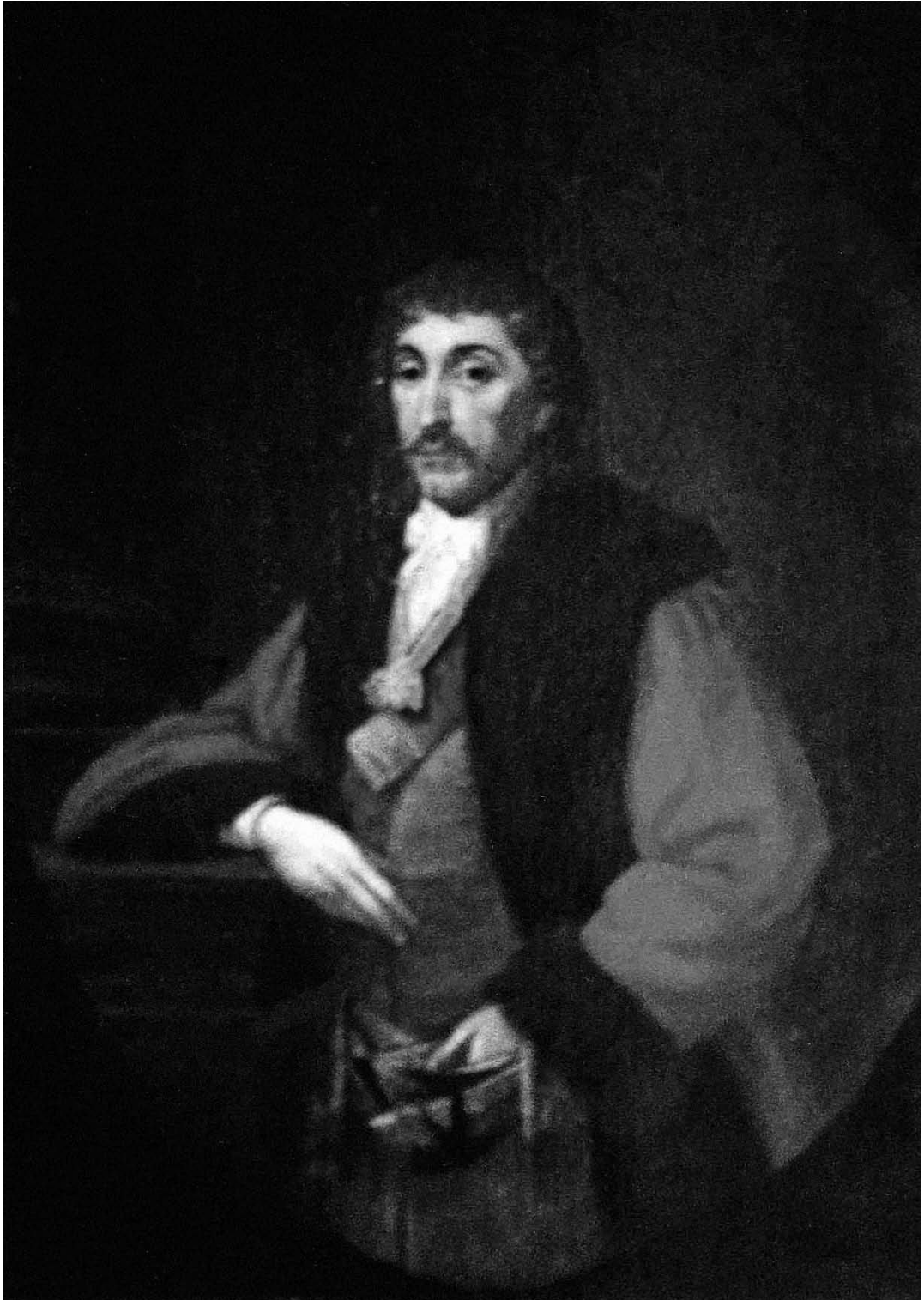
2799. Огинский князь Михаил, поколенный портрет.

Il. 4. Malarz nieokreślony. Portret Stanisława Leszczyńskiego, 1. tercja XVIII w. ol., pł., 125,5 x 99, GIM nr inw. 74493/VI – 4198. Reprodukacja: B. Munuomu, op. cit., il. s. 13.

Il. 5. Malarz nieokreślony. Portret Maryny Mniszchówny, kopia z 2. poł. XIX w. ol., pł., 47 x 37, LNM, nr inw. T-283.. Reprodukcja: B. Милуому, *op. cit.*, il. s. 36.

Il. 6. Józef Peszka (?). Portret Macieja (Mateusza) Radziwiłła, po 1791 r. ol., pł., 54,5 x 42,5, LNM nr inw. T-271. Reprodukcja: M. Matuškaitė, op. cit., il. 332.

96/79.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Michała Kleofasa Ogińskiego, po 1809 r.

ol., pł., 96 x 78, GIM nr inw. 74493/II 3906.

2800. Тизенгауз Антоний, подскарбий великого княжества Литовского

74/60. Na marginesie ołówkiem dopisane: *Antoni Tyzenhauz Podskarbi Litewski o jego życiu Tygodnik Wileński [...] Kurier Litewski AK (Aleksiej Kirpicznikow)* darował ten portret do Biblioteki Uniwersytetu Wileń/ Dyonizy Jakutowicz 24 paźdz. 1824

Obecnie: Malarz nieokreślony (typ Jana Rustema)

Portret Antoniego Tyzenbauza, przed 1819

ol., pł., 71,5 x 60, LNM nr inw. T-244.

2801. Букатый Франц, посол Станислава Августа при Великобританском дворе

88/70.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Franciszka Bukatego, k. XVIII w.

ol., pł., 88 x 70, GIM nr inw. 74493/II 4236.

2802. Волоткович, современник Карла Радзивилла (знаменитый буйан)

84/70.

Obecna lokalizacja i wygląd portretu nie zostały ustalone

2803. Граф Флеминг, подскарбий великого княжества Литовского времен Августа III

74/55

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Jana Jerzego Flemminga, lata 60-te XVIII w.

ol., pł., 74 x 55, lokalizacja nie ustalona.

Opublikowany w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 16.

2804. Зайончек, генерал, в рост. Вверху сбоку надпись: *Józef z Wrząsy X^{ce} Zajączek, Namiestnik Królestwa Polskiego, generał piechoty, urod. w Kamieńcu, 1752 r. umarł w Warszawie 28 Lipca 1826*. Вверху же с другого боку герб: кабанья голова с человеческой рукой в пасти, под короной, из которой выходит женская фигура (Swinki). Ниже, под гербом, в перспективе развод войск.

Obecnie: Malarz nieznan

Portret Józefa Zajączka, po 1816 r.

ol., pł., 89,2 x 69, GIM nr inw. 74493/II 3434

2805. Радзиевский Иван, виленский каштелян и болеславский староста. Вверху, сбоку, надпись: *Ioannes Felix Radziejowski capitane Bolesl. S.R.M. Avlicius 1681*. Над надписью герб под короной с изображением ягненка (Junosza).

113/91.

Obecnie: Malarz nieznan

Portret Jana Feliksa Radziejowskiego, k. XVII w.

ol., pł., 112 x 93,5, GIM nr inw. 80400/II 5200.

2806. Сапера Лев, поясной. Вокруг надпись: *Illustrissimus D. Kasimirus Lev Sapieba procancelarius M.D.L. Fundator conventus Slonimemsis. C.C.R.R.L.L.*

С левой стороны, вверху герб под короной и страусовыми перьями, разделенный горизонтально пополам и затем в верхней половине подразделен еще вертикально на 3 части: в левой 3 лилии, в средней крест, разделенный тремя перекрестьями и под треугольным наврешием; в правой неясное изобр. согнутой руки. В нижней половине ездок в мантии, скачущий справа налево.

101/78.

Обесние: Malarz nieznany

Portret Kazimierza Lwa Sapieby, k. XVII w.

ol., pl., 100 x 70, LNM, nr inw. T-223.

Опубликованы в: М. Каłamajska-Saeed, *Genealogia przez obrazy. Barokowa ikonografia rodu Sapiehów na tle staropolskich galerii portretowych*, Warszawa 2006, s. 25, il. 29.

2807. Ходкевич Карл, гетман литовский, поясной. Вокруг надпись: *Illustrissimus D.*

Karolus Chodkirewicz Palatinus Wilnensis supremus dux exercituum M.D.L. Fundator conventus Bychovien-sis C.C.R.R.L.L.L. С левой стороны герб под шлемом с короной и над последней птицей, со скипетром в лапах. Поле герба разделено крестообразно: вверху налево крест с треугольной покрывкой вверху и раструбом внизу; направо – лебедь, внизу, налево – скачущий всадник, направо – 3 горизонтальные полосы.

101/78.

Обесние: Malarz nieznany

Portret Jana Karola Chodkiewicza, k. XVII w.

ol., pl., 101 x 70,5, LNM nr inw. T- 222.

Опубликованы в: М. Каłamajska-Saeed, op. cit., il. 31.

2808. Вольский Николай, витебский кастелян, поясной. Вокруг надпись: *Illustrissimus*

D. Nicolaus WolskiCastellanus Vitepsensis Fundator Conventus Kremenecensis C.C.R.R.L.L.L. С левой стороны, вверху герб с изобр. головы осла в гербе со шлемом с короной, из которой выходит половинамедведя (Pułkozić)

Все три портрета №№, 2806-2808, овальные, мерою 101/78 с.

Обесние: Malarz nieznany

Portret Mikołaja Wolskiego, k. XVII w.

ol., pl., 100,5x 67,5, GIM nr inw. 74493/II 4512.

Опубликованы в: М. Каłamajska-Saeed, op. cit., il. 31.

2809. Тышкевич Януш, воевода Мстиславский, Трокский и виленский, большой портрет в рост. Внизу надпись: *Janussius Skumin Tyszkiewicz Palatinus primum Msislaviensis Mox Trocensis deniq. Vilmensis. Tautor Monasterii Beneficentissimus Natura concessit 1641 in capella suae Foundationis incorepto corpore resurrectione prostolatur* Сбоку герб Тышкевичей (Деливы)

188/98.

Обесние: Malarz nieokreślony (Zelwicz?)

Portret Janusza Tyszkiewicza, 1. poł. XVIII w.

ol., pl., 190 x 98, GIM nr inw. 74493/II 4216.

Opublikowany w: M. Matuśakajtė, op. cit., s. 36.

2810. Тышкевич Ян, поясной.

90/67

Obecnie: Malarz nieokreślony

Janusz Tyszkiewicz, wojewoda Kijowski, k. XVIII w.

ol., pl., 90 x 67, GIM nr inw. 74495/II 4235.

2811. Тышкевич гетман (маршал?) погрудный.

45/35.

Być może jest to ten portret: Malarz nieokreślony

Portret Ludwika Tyszkiewicza, lata 90-te XVIII w.

ol., pl., 62 x 48,5; LNM nr inw. T-256.

2812. Тышкевич Юрий, епископ виленский, поясной

71/62.

Obecna lokalizacja nie ustalona.

2813. Евфросинья Тышкевич, поколенный. Вокруг надпись: *Eufrozyna Tyszkiewiczowa, stoln: derb: Fundat: Rożanostocka.*

83/63.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Eufrozyny Tyszkiewiczowej, lata 50-60-te XVII w.

ol., pl., 87 x 66, GIM nr inw. 74493/II 4508

Opublikowany m.in. w: В. Милиоти, op. cit., il. s. 7; Н. Ф. Высоцкая, *Жываніс Барока Беларусі*, Мінск 2003, s. 64, il. 64.

2814. Умястовский Ян Казимир, королевский секретарь, посол на сейм 1653 г.,

поясной. Внизу сбоку подпись: *Jan Kazimierz Umiaszowski, Sekretarz Jego Królewskiej Młci Podkomorzy Brzeski. Mars. Seymu 1653 R^o Deputowany od Ludu Conventu między Polską a Rossia i Szwecja.*

68/55.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Jana Kazimierza Umiaszowskiego, k. XVIII w.

ol., pl., 68 x 55,5, GIM nr inw 74493/II 4242.

2815. Чарнецкий Стефан, воевода Киевский, гетман коронный, поясной.

24/19.

Obecna lokalizacja nie ustalona

2816. Чарторыский

30/25.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Adama Jerzego Czartoryskiego, p. XIX w.

ol., pl., 29,5 x 24,5, nr inw 74493/II 3571.

2817. Вишневецкий князь Михаил Корибут, по грудь,

49/38.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Il. 7. Józef Wall (?) Portret prymasa Michała Poniatowskiego, 1790. ol., pł., 136 x 98, Muzeum Sztuki w Krasnojarsku. Foto: Pamiątki polskie na obczyźnie, tabl. 7.

Portret *Michała Korybuta Wiśniowieckiego*, k. XVIII w.

ol., pł., 50 x 38, LNM nr inw. T-281

Foto z: В. Милиоти, op. cit., il. na s. 6.

2818. Браницкий Иван Клементий, гетман княжества Литовского 52/40.

Obecnie: Malarz nieokreślony (warsztat Marciello Vacciarelli)

Portret Jana Klemensa Branickiego, l. 60-70-te XVIII w.

ol., pł., 50,5 x 39, GIM nr inw. 74493/II 4287.

2819. Коссаковский, участник барской конфедерации, поясной. 64/55.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Szymona Kossakowskiego, k. XVIII w.

ol., pł., 65 x 55, LNM nr inw. T-251

2820. Снядєцкий (?) Ян, знаменитый польский астроном, ректор Виленского университета с 1807 по 1814 г. надпись сбоку внизу: *J. Rombauer pinxit A^d 1812*

Obecna lokalizacja nie ustalona.

2821. Догель Пиар, учредитель виленского конвента, поясной. На обороте: „*Patri Mathiae Dogiel, e scholis piis Prov(inciae). Litu(anae). viro praestantis(simi). ingenii, Divinis | humanisque disciplinis apprime exculpto et ad omnem litterarum plane na|to, historiae universalis peritissimo, in iure pub(lico) et civili cum totius Europae, tum | gent<i>u(m) versatissimo, in rei diplomaticae scientia eruditissimo, cuius opere Patriae pro|desset conquisitis undique e tablinis publicis magno labore et sollicitudine, munificentia comitis Ignatii de Campo Scipion, alterum Serenissimo Augusto III, alterum principi Regio duci Curoniensis Carolo volumen nuncupando publici iuris fecit; ob multiplicem peritiam linguarum, praesertim Latinae et Gallicae, magnatibus literatisque carissimo, qui ut commedit Collegii Nobilium Vilnae instituti consuleret, amplissimas Sapiehanas aedes, sua dexteritate conquisivit, ibidemque prima ecclesiae fundamenta posuit, biblioth(eca) selectissimis libris referta Collegium exornavit, typographiae eiusdem Collegii parens illam nitore typi atque elegantia characterum summopere commendatam reddidit, cui immaturae extinc<t>o, optime de Ordine et Provincia sua merito Collegium Vlnensis nobilium grati animi ergo hoc monumentum anno MDCCLXIX D(at) D(onat) D(edicat)*” 84/72

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Macieja Dogiela, 2. poł. XVIII w.

ol., pł., 85 x 72, GIM nr inw. 74493/II 4238.

2822. Малаховский Станислав, бригадир 3-го полка.

На обороте, на рамке надпись чернилами: *Portret St. Małachowskiego, ofiara Dyonizego Jakutowicza (b. Brygadiera Gwardii Igo Regim. Cheveaux)*

58/45

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret nieznanego dyplomaty z orderem św. Stefana, lata 90te XIX w.

ol., pł., 58 x 45, GIM nr inw. 74493/II 4310.

2823. Дамель, польский живописец, посланный в Сибирь за подделывание фальшивых

ассигнаций; поясной.

72/65

Обесние: Maciej Kozakiewicz

Kopia autoportretu Jana Krzysztofa Damela, ok. 1829 r.

ол., пл., 76 x 64,5, GIM 74493/II 3883.

2824. Гюбель, художник, с палитрой в руках; поясной. Внизу надпись: *Fri Lucae a S. Carlo Borromaeo Hübel Scholarum Pijarum, viro vere Religioso et Pictori perquam Excellenti, Collegium Neodolscence in vim grati animi, ob. depictam eleganter suam, Ecclesiam hoc monumentum ponit, d.7 Mai Ao 1793. Obiit Neodolsci 20 April 1793 Aetatis 71. Religionis 45*

78/52

Обесние: Karol Lukasz Hübel

Autoportret, 1793

ол., пл., 80 x 54, LNM nr inw. T-237.

Опубликованы в: M. Wallis, *Autoportrety artystów polskich*, Warszawa 1966, s. 63.

2825. Мокрицкий, художник; по грудь.

44/37

Обесна lokalizacja nie ustalona.

2826-2827. Два портрета поэта Мицкевича, на обороте № 2827: *Portret Adama Mickiewicza w latach jego młodości.*

63/51 и 26/21.

2826. Обесние: Zofia Szymanowska

Portret Adama Mickiewicza, 1858

ол., пл., 62 x 50, GIM nr inw 74493/II 3419.

Опубликованы в: J. Jodkowski, op. cit., s. 350.

2827. Обесние: Walenty Wańkiewicz (?)

Portret Adama Mickiewicza w młodości, ok. 1823 r.

ол., пл., 26,4 x 21,1, GIM nr inw. 8300/II 5800.

Опубликованы в: J. Jodkowski, op. cit., s. 350.

2828. Пинабель, профессор Виленского университета; по грудь.

46/37.

Обесние: Jan Rustem ?

Portret Jeana de Vérierre Pinabela, po 1812 r.

ол., пл.; 49 x 40, GIM nr inw. II 3575/74493.

2829. Кулаковский, директор белостокской гимназии; по грудь. На обороте: *Portret Ignacego Kułakowskiego w 20^{ym} roku jego życia.*

26/22.

Обесние: Malarz nieokreślony

Portret Ignacego Kułakowskiego, lata 20-te XIX w.

ол., пл., 26,5 x 22, GIM nr inw. 74493/II 5549.

2830. Мушинский, доктор, по грудь; на обороте надпись чернилами: *A. Strauss 1857 r.*

Il. 8. Malarz nieokreślony. Portret Jana Jerzego Flemminga, lata 60-te XVIII w. ol., pł., 74 x 55, lokalizacja nie ustalona. Foto: B. Munuomu, op. cit., il. s. 16.

Il. 9. Walenty Wańkiewicz (?). Portret Adama Mickiewicza w młodości, ok. 1823 r. ol., pł., 26,4 x 21,1, GIM nr inw. 8300/II 5800. Foto GIM

Obecnie: Aleksander Strauss

Portret Juliana Moszyńskiego, 1857

ol., pł., 64,5 x 54, GIM nr inw. 74493/II 3638.

2831. Зноско, профессор Виленского университета; поясной.

71/60.

Obecna lokalizacja nie ustalona.

2832. Немчевский Захарий, профессор математики в Виленском университете; по грудь. На обороте надпись чернилами: „*Zachariusz i Radca kollegski wielu Towarzystw uczonych członek Professor matematyki stosowanej w Uniwersytecie Wileńskim. Umarł w r.: 1820. grudnia 10. w wieku lat 54. [...] nauczycielskich lat 27, któremu exekutorowie Testamentu Jan Znosko – profesor w Uniwersytecie Wileńskim, Józef Wołodźko D:F. i Józef Karczewski adwokat Departam: na grobie pomnik kamienny na cmentarzu Bernandyńskim postawili*”

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Zachariusza Niemczewskiego, ok. 1800 r.

ol., pł., 55 x 46, lokalizacja nie ustalona/

Opublikowany w: *Pamiętki polskie na obczyźnie*, tabl. 7.

2833. Крюгер Андрей, профессор теологии в Виленской академии; по грудь; внизу надпись: „*P: AN-DREAS KRUGER. Prutenus, S.J: sac: Theol: est SS: Canonu[m] Doctor eorumq[ae], 20 anis in Acad[emiae]: Viln:[ensis] ordinarius Professor, ac ibidem 18 annis Procancellarius Bibliothecam Collegii pluribus libris auxit. Vir clarus Virtute et Sapien[ti]a. Mortuus in Col[legio]: Viln[ensis]: A(nno) 1712 4 Febr(uarii) aetat(at)is 66 Soc(ieta)tis 47 Proffes[sum]: 4 Vot[orum]*”

75/60.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Andrzeja Krügera, ok. 1712 r.

ol., pł., 74,5 x 60; LNM nr inw. T-428

Opublikowany w: *Vilniaus Universitetas dajlėje*, Vilnius 1986, il. 88.

2834. Богущкий Иван, монах; поясной. Внизу надпись: „*PERRILIUSTRIS AC ADM[odum] R[evere] NDUSD(omi)NUS IOANNES BOGUCKI CANONICUS LIVONIENSIS PAROCHUS DOBRZYN[...] IENSIS BENEFACOR C(onve)NTUS CHOROSCENSIS*”

77/65.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret kanonika inflanckiego Jana Boguckiego, k. XVII - p. XVIII w.

ol., pł., 77 x 65,5; LNM nr inw. T-238.

2835. Бугак, последний униатский митрополит; поколенный.

99/78.

Obecnie: Jan Chrucki (?)

Portret Ignacego Jozafata Bulbaka, po 1838 r.

ol., pł., 98 x 80, LNM nr inw T-224.

2836. Шушковский Валериан, епископ виленский и основатель академии в Вильне;

поясной. Внизу надпись: *ILLUSTRISSIMUS ET REVERENDISSIMUS D[O]MI[N]US VALERIANUS SZUSKOWSKI PROTASEWICZ DEI ET APOSTOLICAE SEDIS GRATIA EPISCOPUS VILNENSIS COLLEGIUM SOCIE: JESU ET ACADEMIAM VILNAE FUN:DAVIT. ANNO 1570.*
122/81.

Обecnie: Malarz nieokreślony

Portret biskupa wileńskiego Waleriana Protasewicza-Szuskowskiego, k.XVII-l.pół.XVIII w.
ol., pł., 113 x 78,5; GIM nr inw 74493/III 5960.

2837. Скарга Петр, иезуит, знаменитый проповедник короля Сигизмунда III; в рост.
Сбоку надпись: *R. P. Petr[us] Scarga Soc. IESU, 3ti, Col:legii Vilnensis, 1m Neo Institutae Aca:demiae et Univer:sutatis Rector A:D: 1580. Vir generis claritte vitae sancti:monia. Aplico zelo, doctri:nae praestantia, editisq, variis doctrinae zeli et sanctita:tis suae monumentis. Clarissim, obiit Craco:viae 1612. 27. Sept.*
168/111.

Обecnie: Malarz nieokreślony

Portret Piotra Skargi, ok. 1612 r.
ol., pł., 169 x 112, LNM nr inw. T-412

Opublikowany m.in. w: *Vilniaus Universitetas dajlėje*, Vilnius 1986, il. 5.

2838. Гедройц Христофор, суб-камерарий виленский; поясной. На обороте надпись чернилами: *Christophorus Princeps Giedroyc Sub-Camerarius Palatinatus Vilnensis filius Benedicti Dapifer: Vilnensis Nepos Joannis Supdapifer eiusdem Palatinatus pronepos Arnolfi Abnepos Ioannes Piotrowicz Giedroyc ettc. ettc.*
ettc. A. 1790.

58/48.

Обecnie: Malarz nieokreślony

Portret Krzysztofa Giedroycia, k. XVIII w.
ol., pł., 58,5 x 48, LNM nr inw. T-268.

2839. Катембринг, духовник Радзивилов; поясной.
83/70.

Обecnie: Malarz nieokreślony

Portret kanonika Józefa Katenbringka, po 1780 r.
ol., pł., 81 x 68, LNM nr inw. T-235.

2840. Варшавицкий Станислав, иезуит, первый ректор Виленской академии, в рост.
Внизу надпись: *„R.P. Stanislaus Warszawicki Societ. JESU. Primus Collegii Vilnens. Rector, in quo inventuti Lituanae literis ac pietate excolende, publicas ipsius S. Stanislai ferijs scholas aperuit. Huic ante Susceptu^m Societatis institutu^m, Regia Cancellariae Regenti ac Ecclesiae Gnesnensis Scholashco, cum plurima et Senatorium genus, et maximarum capax dignitatu^m ingenium offerent, Rex in Super Episcopatu^m diferet, Omnia Religiosae humilitati et abiectiōni post habuit. Societate^m A^o Christi 1567, aetatis suae prope 40. Romae, ingressus primitius in Societate feruoris retinentissimus, Apostoloci zeli exemplar omnibus quo ad Vixit, extitit. In Domo Professa Romana degens, obitu^m Beati Sta[ni]slai Kostka [...] dielsen. Religioserius perfectioni iunctam doctrinam testatur, ab eo editus typi Volgatus, Dux Peccatorum, et X. Libri Historiae Aethiopiae Cracoviae [...] tempore pestiferi aeris immortalus, die 3. Octobr. Anno Salutis 1591, Aetatis Suae 64. Religionis 24 Professionis, 4, Votorum. 17.*

Il. 10. Malarz nieokreślony. Portret Zachariusza Niemczewskiego, ok. 1800 r., ol., pł, 55 x 46, lokalizacja nie ustalona/
Foto z: *Pamiętki polskie na obczyźnie*, red. F. Pułaski, r. I, z. IV, tabl. 7.

168/112.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Stanisława Warszewickiego, po 1693 r.

ol., pł., 170 x 114, LNM nr inw. T-411

Opublikowany w: *Vilniaus Universitetas dajlėje*, Vilnius 1986, il. 3.

2841. Ленчицкий, jezuit; поясной. Внизу надпись: *V.P. Nicolaus Lancicius | Soc.: Jezu magna in adversis et persecutionibus patientiae et in re | gendis consciemijis peritia. Miris modis quam patrimus animas ex | omni hominum mana ad Deum perduxit. Mortuus Caunae ut [...] uam | 30 Martij An 1652 aet[a]tis 78, Societatis 61.*

88/70.

Obecnie: Malarz nieokreślony.

Portret Mikołaja Łęczyckiego, po 1653 r.

ol., pł., 88 x 70,5, LNM nr inw. T-229

Opublikowany w: *Vilniaus Universitetas dailėje*, Vilnius 1986, il. 81.

2842. Почобут, jezuit, основатель Виленской обсерватории; поясной. На обороте чернилами: „*M. Poczobut ofiarował do Muzeum J. K. Wilczyński 1858.*”

65/51.

Obecnie: Malarz nieokreślony (Jan Damel?)

Portret Marcina Odlanickiego-Poczobuta, po 1810 r.

ol., pł., 74,5 x 60; LMN nr inw. T-430.

2843. Богущ, виленский прелат; поясной.

60/49.

Obecnie: Malarz nieokreślony (Edward Romer?)

Portret Michała Dłuskiego, przed 1821

ol., pł., 61 x 49,5; LNM nr inw. T-262

Opublikowany w: *Vilniaus Universitetas dajlėje*, Vilnius 1986, il. 108.

2844. Кордецкий, монах, молящийся пред образом Богоматери. Внизу надпись:

65/45.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret o. Augustyna Kordeckiego, k. XVIII - p. XIX w.

ol., pł., 64,5 x 45, LNM nr inw. T-254.

2845a. Раби Акиба Айгер, раввин в Позен.

Możliwe: Malarz nieokreślony

Portret Żyda z długą brodą

ol., pł., GIM nr inw. 74493/ II 4155

Foto z: В. Милиоти, op. cit., il. s. 17.

2845. Стройновский Иероним, епископ (zakreślone), читать: ректор Виленского университета.

44/36.

Obecnie: Józef Peszka (?)

Portret Hieronima Stroynowskiego, po 1794 r.

ol., pł., 91 x 73,5; LNM nr inw. T-226

Foto z: *Pamiętki polskie na obczyźnie*, red. F. Pułaski, r. I, z. III, tabl. 4.

2846. Гусажевский, профессор; поясной. на обороте, на рамке подпись чернилами.

Вверху, сбоку надпись: *aetat an 49 ... 1790.*

86/70.

Obecnie: Malarz nieokreślony

Portret Tomasza Husarzewskiego, lata 90-te XVIII w.

ol., pł., 85 x 68,5; GIM nr inw 74493/II 4248.

2847. Изобр. трупа Сецинского, непринятого землею за сорвание сейма 1664 г.

57/37.

Lokalizacja nie ustalona.

2848. Костельный дед Янковский собиратель древностей.

44/33.

Lokalizacja nie ustalona.

5646. О.Р.Д. Богдан Хмельницкий (был помещен ран в отд. Р. Др.)

Lokalizacja nie ustalona.

2849. Изображение папских владений в образе римского епископа. Вверху надпись: *icon. synoptica sac. iwp. electorum ducum principium.*

56/49.

Lokalizacja nie ustalona.

2850-2878. Портреты польских королей, составляющие, по-видимому, часть разбитой коллекции. Мерию каждый 26/21.

Obecnie: Ol., pł. 26,5 x 20,5; nr inw. II I-4394-4419/74493

2850. Мечислав I. С оборота надпись чернилами: *Mieczysław I. Umarł 992 r: żył lat 61, panow. 30.*

2851. Болеслав Смелый. С оборота надпись: *Bolesław Wielki, koron: 1024 umarł 1025, żył lat 58, pan: 33.*

2852. Мечислав II. С оборота надпись: *Mieczysław II. Umarł 1034. Żył lat 44, pano: 9.*

2853. Казимир Монах. С оборота: *Kazimierz Mnich urod: 1016. ustap: z Polski 1035. Powróc. ns tron 1040. Umarł 1058.*

2854. Болеслав Смелый. С оборота: *Bolesław Śmiały koro: 1077. pano: lat 22, ustą: z Polski 1080 mając wieku lat 40.*

2855. Владислав Герман. С оборота: *Władysław Herman umarł 1102 żył lat 59, panował 21.*

2856. Болеслав Кривоустый. С оборота: *Bolesław Krzywousty uro: 1085, został królem 1102, umarł 1132.*

2857. Мечислав Старый. С оборота: *Mieczysław Stary objął władzę 1173 umarł 1202.*

2858. Казимир Справедливый. С оборота: *Kazimierz Sprawiedliwy objął państwo 1173, um. 1194, żył lat 46.*

2859. Лешек Белый. С оборота: *Leszek Biały zginął 1227, żył lat 40, pan: 28.*

2860. Болеслав Стыдливый. *Bolesław Wstydlivy umarł 1279 mając lat 58, pan: 52.*

2861. Лешек Черный. С оборота: *Leszek Czarny umarł 1289, pan: lat 10.*
2862. Владислав Локетек. С оборота: *1305. Władysław Łokietek koro. 1319, um. 1333, pano. lat 29, żył 73.*
2863. Казимир Великий. С оборота: *Kazimierz Wielki urod: 1310. Został królem 1333, umarł 1370.*
2864. Людовик. С оборота: *Ludwik król Węg: umarł 1382 mając lat 56 panow. lat 12.*
2865. Ядвига. С оборота: *Jadwiga uro: 1372, koro: 1384. posl. Jagiel. 1386. uma: 1399.*
2866. Владислав Ягелло. С оборота: *Władysław Jagiello W. Książę Litew: uro: 1348. obra: na Król Polsk: 1386 umarł 1434.*
2867. Владислав III. С оборота: *Władysław III Warneński, żył lat 20. pano: lat 10, zginął pod Warną. 1444 r.*
2868. Казимир Ягеллончик. С оборота: *Kazimierz Jagiellonczyk umarł r: 1492 mając lat 65, pan: 45.*
2869. Сигизмунд Август. С оборота: *Zygmunt August umarł 1577 mając lat 52 pan: lat 24.*
2870. Стефан Баторий. С оборота: *Stefan Batory urodz: 1532 r: Pano: lat 10 od roku 1576. Um: 1586, żył lat 54.*
2871. Сигизмунд III. С оборота: *Zygmunt III. Urod: 1566. Obrany Królem 1587. Umarł 1632. Żył lat 66. pan: 45.*
2872. Владислав IV. С оборота: *Władysław IV. Wstąpił na tron 1632, umarł 1648, żył lat 52, panował 16.*
2873. Ян Казимир. С оборота: *Jan Kazimierz wstąpił na tron 1648, złożył koronę po 20-letnim panowaniu.*
2874. Михаил Корибут. С оборота: *Michał Korybut Wiszniowiecki obrany królem 1669; umarł 1673, żył lat 35, panował 5.*
2875. Ян Собеский. С оборота: *Jan III Sobieski urod: 1629. Obra: kro: 1674, umarł 1696. żył lat 67, panował 22.*
2876. Август II. С оборота: *Fryderyk August II urodził się 1670; obra: królem 1697; umarł 1733.*
2877. Август III. С оборота: *Fryderyk August III urodz: 1670. Obrany królem 1733, umarł 1763.*
2878. Станислав Август. С оборота: *Stanisław August Poniatowski urodz: 1732; obrany królem 1764; złożył koronę 1795; umarł w Petersburgu: 1798.*

Natalia Mizerniuk-Rotkiewicz

МАТЕРИАЛЫ К ИСТОРИИ МУЗЕЯ ДРЕВНОСТЕЙ В ВИЛЬНЕ В АРХИВЕ РОССИЙСКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БИБЛИОТЕКИ В МОСКВЕ

РЕЗЮМЕ

В архиве Российской государственной библиотеки хранится значительная часть документации, касающейся истории и коллекции Виленского музея древностей. После поражения январского восстания царские власти предприняли реорганизацию музея в пропагандистски-великороссийском духе, экспонаты же, отражавшие давние связи литовских земель с польской историей и культурой и собственно памятники польской старины, находившиеся в музее, были изъяты и в 1868-69 гг. отправлены в Московский публичный и Румянцевский музей в Москве.

В 20-е гг. XX века Румянцевский музей был расформирован, музейные экспонаты были разделены между несколькими московскими музеями (такими, как Государственный исторический музей, Музей изобразительных искусств им. А.С. Пушкина, Музей народов Востока, Музей керамики и др.), а в освобожденных зданиях разместилось богатейшее книжное собрание страны и архивные документы.

Материалы, касающиеся истории перевоза виленской коллекции в Москву хранятся в нескольких архивных фондах, в которых собрана документация о деятельности, управлении и состоянии коллекций Румянцевского музея начиная с 1861 г. по 1920-е гг. Это прежде всего обширные списки вывезенных экспонатов, документация, отражающая судьбу коллекции внутри Румянцевского музея и частично уже после его реорганизации. Кроме этого в библиотечном архиве хранится рукопись каталога предметов, происходящих из виленского собрания. Каталог был составлен хранителем Отдела Древностей Румянцевского музея Георгием Филимоновым в 80-90-е гг. XIX века, а в 1901-1905 гг. был дополнен и подготовлен к печати его преемником Алексеем Кирпичниковым. Каталог этот является одним из наиболее содержательных источников, благодаря которым возможна частичная реконструкция коллекций Виленского музея.

Из печатных материалов, хранящихся в архиве, и затрагивающих проблематику виленской коллекции, заслуживают внимания ежегодные отчеты о деятельности Румянцевского музея за 1868-1922 гг. В отчетах регулярно размещалась информация о содержании и пополняемости отделов, о состоянии исследований и проблемах экспонирования, а также о посетителях, посещающих определенные отделения музея. Вопросы, касающиеся виленской коллекции затрагивались в разделах отчетов, посвященных деятельности Отдела древностей и Отдела графики Румянцевского музея, в которых хранилась большая часть перевезенных из Вильно экспонатов.

В Приложении к статье представлена обширная выдержка из рукописного варианта каталога Румянцевского музея, касающаяся иконографической коллекции. Каталогные данные начала XX века были дополнены информацией о современном местонахождении экспонатов с инвентарными номерами, в отдельных случаях предложениями авторства и определением изображенных лиц.

Перевод Автора